

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 24.03.2022
Published /Yayınlanma 31.05.2022
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Gül, T. (2022). Duygusal ihmal ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkide psikolojik sermayenin aracılık rolü. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 9(83), 927-937.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3105>

Öğr. Gör. Dr. Tolga GÜL

<https://orcid.org/0000-0001-9747-0911>

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Isparta Meslek Yüksekokulu, Isparta / TÜRKİYE

DUYGUSAL İHMAL İLE İŞ-AİLE ÇATIŞMASI ARASINDAKİ İLİŞKİDE PSİKOLOJİK SERMAYENİN ARACILIK ROLÜ

THE MEDIATING ROLE OF PSYCHOLOGICAL CAPITAL ON THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL NEGLECT AND WORK-FAMILY CONFLICT

Issue/Sayı: 83

Volume/Cilt: 9

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

ÖZET

Bu çalışmada, kadın çalışanların çocukluk döneminde yaşadıkları duygusal ihmal olaylarının bugünkü psikolojik sermayeleri ve iş-aile çatışmaları üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının etkileri genellikle depresyon ve kaygı gibi psikolojik konular üzerine yoğunlaşırken çalışma hayatına dair bulguların kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu sebeple çalışmada çalışma hayatına faydalı olabilecek özgün bir model oluşturmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği, İş-Aile Çatışması Ölçeği ve Psikolojik Sermaye Ölçeği kullanılmıştır. Örneklem özel ve kamu sektöründe çalışan 231 beyaz yakalı kadın çalışmandan oluşmaktadır. Araştırmada duygusal ihmal ile psikolojik sermayenin negatif yönde, duygusal ihmal ile iş-aile çatışmasının ise pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir. Ayrıca psikolojik sermayenin de iş-aile çatışması ile negatif yönde ilişkisi bulunmuştur. Oluşturulan aracılık modelinin sonuçları ise duygusal ihmalin iş-aile çatışması üzerindeki etkisinde psikolojik sermayenin aracılık etkisinin olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal İhmal, Psikolojik Sermaye, İş-Aile Çatışması, Çocukluk Çağı Travmaları.

ABSTRACT

This paper investigates the effects of childhood emotional neglect of female employees on their psychological capital and work-family conflicts. While the effects of negative childhood experiences generally focus on psychological issues such as depression and anxiety, it is seen that the findings on work-life are limited. Thus, the paper aims to create an original model that can be beneficial to work life. With this purpose in mind, Childhood Trauma Scale, Work-Family Conflict Scale and Psychological Capital Scale are used in this research. The research sample consists of 231 white-collar female employees working in the private and public sectors. Findings show that emotional neglect and psychological capital are negatively related, while emotional neglect and work-family conflict are positively related. Furthermore, psychological capital was found to be negatively related to work-family conflict. The results of the mediation model show that psychological capital has a mediating effect on the effects of emotional neglect on work-family conflict.

Keywords: Emotional Neglect, Psychological Capital, Work-Family Conflict, Childhood Traumas.

1. GİRİŞ

Örgütsel davranış ve insan kaynakları yönetimi alanı üzerinde çalışan bilim adamları çoğunlukla iş stresi, tükenmişlik, çatışma, işlevsiz tutumlar, üretkenlik karşıtı davranışlar ve diğer olumsuz yapılar üzerine yoğunlaşmaktadır. Pozitif psikoloji ise tüm bu değişkenlerin yanında, çalışanlarda istisnai performans gösterenlerin özelliklerine veya işyerinde mükemmelliği kolaylaştıran dinamik süreçlere de hakim olunması gereken bir alandır. Bu alan, pozitif psikologları ve pozitif örgütsel davranış bilim adamlarını, mevcut ana akım araştırmayı basitçe tahmin etmek yerine, kendi başına pozitifliğe odaklanan yeni ve heyecan verici araştırma akışları başlatmaya motive etmektedir. Pozitif psikoloji alanı ile birlikte iyi oluş için insan kaynağının, gelişmenin ve optimal işleyişin sahip olduğu rolün üzerinde durulması ve anlaşılması adına ilerleme kaydedilmiştir. Bu çalışmada da pozitif psikoloji alanında yer alan psikolojik sermayenin kadın çalışanlar örneklemindeki sonuçlarına değinilmiştir.

İhmal, bireysel olarak önemsiz görünebilecek bir değişken olabilir. Ancak hem çocuğun hem de ebeveynin refahını etkileyen faktörleri ve ebeveyne bağlanma kalitesini dikkate almayı gerektirir. Çocuklukta yaşanan ihmalin yorumlanması ileride toplumsal olarak yaşanabilecek olumsuzlukların da önüne geçebilmektedir. Çocuklukta gelişim ilişkilerin, iletişimin ve keşfetmenin değeri ve güvenliğine ilişkin ön yargılarına bağlı olan amaçlar tarafından yönlendirilir (Rees, 2008). Bu minvalde çocuklukta aşılana güven, empati, iletişim çatışma çözümü ve en önemlisi sevginin ileride yaşanabilecek olumsuz bireysel, örgütsel ve toplumsal davranışların önüne geçilmesini sağlayacaktır. Bu araştırmada kadın çalışanlar örnekleminde duygusal ihmalin, psikolojik sermaye ve iş-aile çatışmasına olan etkisi incelenmiştir.

İnsan kaynakları bir organizasyonun hayati varlıklarını oluşturur. Günümüzün dinamik iş ortamında, çalışanların birleşme ve satın almalarındaki olağanüstü büyüme hızı, dünya çapındaki operasyonları koordine etmedeki karmaşıklıklar, yenilik için amansız baskı, yeni örgütsel yapılarla uğraşma, yeni yönetim rollerinin evrimi, değişen psikolojik sözleşme kalıpları ve çalışan tutumları ve dengesiz iş-yaşam dengesi gibi birçok olumlu/olumsuz değişkenler karşılaşmak mümkündür. Bu değişkenler çeşitli işlevsiz bireysel, sosyal, örgütsel ve kültürel sonuçlara yol açmıştır. Bu sonuçlardan birisi de iş yaşam dengesi olan iş-aile çatışmasıdır. İş-aile çatışması, bir rolden gelen talepler, kişinin başka bir etki alanındaki başka bir rolle ilişkili talepleri karşılama yeteneğini etkilediğinde ortaya çıkar. İş-aile çatışmasının doğası ve yönü, iş aileye ve aile işe müdahale ettiğinde, çalışanların daha fazla stres yaşamalarına neden olur. Sonuç olarak iş-aile simetrisi, çalışanların refahını ve dolayısıyla olumlu örgütsel sonuçları iyileştirmeyi amaçlayan kritik bir iş stratejisidir. Bireyin iş alanındaki sorumlulukları nedeniyle (fazla mesai, iş seyahatleri vb.) aile alanını ihmal etmesi durumu iş-aile çatışmasını, aile alanındaki sorumluluklarından dolayı (bakıma muhtaç çocuk/ebeveynler, çocukların hastalıkları vb.) iş alanı sorumluluklarını yerine getirememesi durumu da aile-iş çatışması olarak tanımlanmaktadır. Araştırmada iş-aile çatışmasına etki eden faktörler üzerine bulgular ortaya konmuştur.

Araştırmada öncelikle konu ile ilgili değişkenlerin kavramsal çalışmasına yer verilmiştir. Daha sonra araştırma örnekleminde, veri toplama araçlarına, değişkenler arası ilişkilere, aracılık modeline ve değişkenlerin demografik özelliklerine göre fark testlerine yer verilmiştir. Son olarak araştırma sonuçlarının literatürdeki araştırmalar ile karşılaştırılmasının yer aldığı tartışma ve sonuç bölümü ile araştırma tamamlanmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Psikolojik Sermaye

Örgütlerin sürdürülebilir rekabet avantajına sahip olabilmeleri için ihtiyaç duydukları yeteneklere sahip olmanın yanında bu yeteneklerin insani, sosyal ve özellikle psikolojik kapasitelerinden yararlanılması ve bunların geliştirilmesi için yenilikçi yolların bulunması gerekmektedir.

Psikolojik sermaye kavramı, 2000'li yıllarda ortaya çıkan pozitif psikoloji alanı ile birlikte, performansın iyileştirilmesi için ölçülebilen, geliştirilebilen ve etkin bir şekilde yönetilebilen pozitif odaklı insan kaynakları ve psikolojik durumlarının incelenmesi ile ilgilenen pozitif örgütsel davranış alanından türetilen bir kavramdır (Luthans, Youssef ve Avolio, 2007). Ortak bir temel kapasite olarak önerilen psikolojik sermaye, bireysel motivasyon, bilişsel işleme, başarı için çabalama ve örgüt ortamında ortaya çıkan performans ile ilgili bir kavramdır (Peterson, Luthans, Avolio, Walumbwa ve Zhang, 2011).

Psikolojik sermaye, bireyin olumlu psikolojik gelişim durumudur ve dört pozitif psikolojik kaynaktan oluşan üst düzey bir çekirdek yapı olarak tanımlanmaktadır (Luthans ve Youssef, 2004:155; Luthans vd. 2007). Bunlar; (1) zorlu görevlerde başarılı olmak için gerekli çabayı üstlenmek ve göstermek için kendine *güven (öz-yeterlik)*; (2) şimdi ve gelecekte başarılı olmak konusunda olumlu bir düşünceye sahip olmak (*iyimserlik*); (3) hedeflere doğru sebat etmek ve başarıya ulaşmak için gerektiğinde bu amaca giden yolları yeniden yönlendirecek motivasyona sahip olmak (*umut*); ve (4) sorunlar ve zorluklarla karşılaşıldığında, başarıya ulaşmak için ayakta kalma, ileriye sıçrama ve hatta ötesine geçme (*dayanıklılık*). Burada öz-yeterlik, iyimserlik, umut ve dayanıklılığı birbirine bağlayan temel bağ, motive edilmiş emek ve sabır temelinde koşulların olumlu bir değerlendirmesi ile içselleştirilmiş bir örgüt için hissedilen kontrol ve amaçlılık duygusudur (Youssef-Morgan ve Luthans, 2013). Psikolojik sermayenin bu dört boyutu; başarının olumlu bir bakış açısı ile değerlendirilmesi, zorlu hedeflerin dahi ulaşılabilir ve kontrol edilebilir olduğunun düşünülmesi, engellere ve zorluklara rağmen hedeflere ulaşacak enerji ve kaynak için motivasyona sahip olunması ile bütüncül olarak psikolojik sermayeyi oluşturmaktadır (Luthans vd., 2007; Luthans vd. 2007). Böylelikle psikolojik sermayenin çalışan performansını arttırdığı söylenebilir (Korkmazer, Ekingen ve Yıldız, 2016).

2.2. Duygusal İhmal

İhmal/istismar geniş anlamda “bakım veya gözetim eksikliği nedeniyle bir çocuğun zarar görmesi” olarak tanımlanmaktadır (Burgess ve Conger, 1978). Çocuk istismarı fiziksel, duygusal, cinsel ve ihmal olmak üzere dört alanı kapsamaktadır ve duygusal ihmal bu türlerin merkezinde yer almaktadır (Ba-Saddik ve Hattab, 2012). Duygusal bağ kurmadaki başarısızlık olan duygusal ihmal, olumlu etkileşimlerden ebeveynler ve çocukları arasındaki tam bir kopukluğa kadar uzanan sürekliliğin uç noktasıdır (Gauthier, Stollak, Messe ve Aronoff, 1996). Duygusal ihmal, çocuk ve ebeveynleri arasındaki bağlanma ve uyumlu bir bağ oluşumu ile ilgili bir kavramdır (Wark, Kruczek ve Boley, 2003). Özellikle psikolojik olarak da bilinen duygusal ihmal evde/işyerinde meydana gelen başkalarına boyun eğmeye yönelik düşmanca sözlü veya sözsüz davranışlar olarak tanımlanabilir (Gesinde ve Sanu 2013). Bir başka tanıma göre duygusal ihmal, çocuklara sosyal, bilişsel ve duygusal olarak gelişmeleri için ihtiyaç duydukları desteği, dikkati ve sevgiyi sürekli olarak verememek olarak tanımlanmaktadır (Kampen, 2015). Duygusal ihmal ebeveynlerin, farkındalık-bilgi, belirli ebeveynlik becerileri, çocuğun ihtiyaçlarını karşılama isteği, fiziksel-duygusal ve finansal erişebilirlikteki eksiklikten kaynaklanır (Verhey 1990’dan akt. Kampen, 2015). Duygusal ihmal tanımlanırken göz ardı edilmemesi gereken üç faktör vardır. Bunlar (Smith ve Fong, 2004):

Ebeveyn eksiklikleri: Ebeveynlerin sorumlu olduğu çocuklara karşı gerekli bakım ve ebeveynlik davranışlarının olmaması.

Toplumsal eksiklikler: Sosyal destek eksikliği ile tanımlanan umursamaz bir toplumun varlığı.

Çocuk eksiklikleri/sonuçları: İhmal edilen çocuklar, ihmalkâr olmayan ailelerin çocuklarına göre daha düşmanca, saldırgan, yıkıcı, depresif ve içine kapanık davranışlar gösterirler.

Ayrıca sevgisizlik ve ilgisizlik sonucunda duygusal ihmale uğrayan çocuklarda; akranlarına karşı meydan okuma, ukalalık, benmerkezcilik ve cimrilik, dışa dönüklük, akranlarına ve daha küçüklere karşı açık veya gizli saldırganlık, mükemmeliyetçi davranış, takıntı haline gelen düzen rahatsızlığı ve kendini eğlendirememesi gibi davranışsal problemler ortaya çıkmaktadır (Rosenthal, 1987). Duygusal ihmal, çocukluk döneminde başlayan ancak ilerleyen dönemlerde psikolojik veya davranışsal sonuçları ile karşı karşıya kalınabilecek, hem bireysel hem de örgütsel boyutta ele alınması gereken bir konudur.

2.3. İş-Aile Çatışması

Tek bir tanımı olmayan çatışma, “Bir kişinin davranışlarının veya hedeflerinin, diğer kişi veya kişilerin davranış veya hedefleri ile bir dereceye kadar uyumsuz olduğu etkileşimli bir durumdur.” (Tedeschi, Schlenker ve Bonoma, 1973). Çatışma, sosyal varlıklar içinde (bireyler, gruplar, örgütler vb.) veya arasında uyumsuzluk, anlaşmazlıkla kendini gösteren etkileşimli bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Rahim, 2017).

İş/aile çatışması, iş ve aile rollerinin taleplerinin bazı açılardan uyumsuz olduğu ve diğer role katılım nedeniyle iş veya aile rolüne katılımın daha zor olduğu bir tür roller arası çatışmadır (Greenhaus ve Beutell, 1985). Toplam çalışma saatleri, fazla mesai gereksinimleri, esnek olmayan çalışma programları, uzlaşmacı olmayan akranlar ve uygun olmayan bir organizasyon kültürü gibi çeşitli işyeri

faktörleri, iş ve aile rolleri arasında çatışma yaratır (Carlson, Kacmar ve Williams, 2000). İş ve aile alanlarından gelen rol baskılarının uyumsuz olduğu roller arası çatışma türü olan iş-aile çatışması iş/aile ve aile/iş olmak üzere iki yönlü bir kavramdır. İş/aile çatışması, esnek olmayan çalışma saatleri, aşırı iş yükü ve diğer iş stresi biçimleri, örgütte kişilerarası çatışmalar, yoğun seyahatler, kariyer geçişleri, uyumsuz yönetici veya organizasyon gibi işteki deneyimler aile hayatını etkilediğinde ortaya çıkar (Greenhaus, Parasuraman, Granrose, Rabinowitz, ve Beutell, 1989). Aile/iş çatışması, küçük çocukların varlığı, yaşlı bakım sorumlulukları, aile içinde kişilerarası farklılıklar, ev sorumluluklarına destek olmayan aile üyeleri gibi ailedeki deneyimlerin iş hayatını engellediği durumlarda ortaya çıkar (Kinnunen ve Mauno, 2008). Özellikle kadınların iş gücü piyasasına artan katılımıyla birlikte kadın ve erkeklerin rol değişiminin yanı sıra yeni roller üstlenmekte, kadınlar ev dışında daha fazla iş üstlenirken, erkekler evde ek görevler üstlenmektedirler. İş-aile, enerji ve zaman ile giderek rakip haline geldiler ve iş-aile çatışması için güçlü bir değişken oldular. Bu çatışmalar, "anneliğin kültürel çelişkileri" tarafından yoğunlaşıyor, çünkü kadınlar kariyerlerini sürdürmeye teşvik ediliyorlar, ayrıca "yoğun ebeveynlik", yüksek oranda ilgili çocuk yetiştirme ve geliştirme konusunda yoğun baskılarla karşı karşıya kalıyorlar (Khalid, 2017). Bu durumda iş-aile çatışması yaşanması kaçınılmaz hale gelmektedir.

Potansiyel bir stres kaynağı olan iş-aile çatışmasının iyi oluş ve davranışlar üzerine olumsuz etkilerinin yanında, iş tatminsizliği, düşük bağlılık, tükenmişlik, yaşam tatminsizliği, evlilik tatminsizliği ve depresyona sebep olduğu bilinmektedir (Wang ve Peng, 2017). Bu nedenle yaşamla ilgili değişkenleri etkileyen iş-aile çatışması başta bireysel olmak üzere örgütsel alanda da çözülmesi veya azaltılması gereken bir durumdur.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma kadın çalışanların yaşadıkları iş-aile çatışmasının nedenlerini belirlemeye yönelik bir model oluşturmak amacıyla tasarlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

H₁ = Duygusal ihmal ile psikolojik sermaye arasında negatif yönlü ilişki vardır.

H₂ = Duygusal ihmal ile iş-aile çatışması arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır.

H₃ = Psikolojik sermaye ile iş-aile çatışması arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.

H₄ = Psikolojik sermaye ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkiye psikolojik sermayenin aracılık etkisi vardır.

3.2. Araştırma Örnekleme

Bu araştırmanın örneklemini kamu ve özel sektördeki beyaz yakalı kadın çalışanlar oluşturmaktadır. Araştırma örnekleme belirlenirken rastgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada 288 veri toplanmıştır. Örneklem kriterlerine uymayan ve kontrol sorularını yanlış cevaplayan 57 veri araştırmadan çıkarılmış ve araştırma örnekleme 231 beyaz yakalı kadın çalışan olarak belirlenmiştir. Örnekleme ait betimleyici özellikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik ve Betimleyici Özellikleri

Boyutlar	Özellikler	Sayı	Yüzde
Medeni Durum	Bekâr	99	% 33.8
	Kadın	132	% 73.2
Yaş	30 yaş altı	82	% 35.5
	30 yaş - 34yaş	34	% 14.7
	35 yaş - 40 yaş	34	% 14.7
	40 yaş ve 45 yaş	47	% 20.3
	45yaş ve üstü	34	% 14.7
Çalışma Süresi	1 yıl - 5 yıl	78	% 33.8
	6 yıl - 15yıl	91	% 39.4
	16 yıl ve üstü	62	% 26.8
Sektör	Kamu	79	% 34.2
	Özel	173	% 65.8

3.3. Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların kişisel bilgilerini ve araştırmanın konusu ile ilgili bazı bilgileri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından, “Kişisel Bilgi Formu” hazırlanmıştır. Bu form katılımcıların yaşları, medeni durumu, çalışma süreleri ve sektörlerini öğrenmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Psikolojik Sermaye Ölçeği

Araştırmada katılımcıların psikolojik sermayelerini ölçmek amacıyla Luthans vd. (2007) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlama çalışması Çetin ve Basım (2012) tarafından yapılan “Psikolojik Sermaye Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin yabancı versiyonu 24 soru ve 4 boyuttan oluşmaktadır. Türkçe uyarlama çalışması sonucunda orijinal ölçekteki 4 boyut elde edilmiş ancak yapıyı bozan 3 soru ölçekten çıkarılmıştır. 21 soru ve 4 boyuttan oluşan Psikolojik Sermaye Ölçeği’ni katılımcılar (1) hiç katılmıyorum ile (6) tamamen katılıyorum arasında cevaplamışlardır. Çetin ve Basım (2012) tarafından yapılan uyarlama çalışmasında gerçekleştirilen güvenilirlik analizi sonucunda psikolojik dayanıklılık alt boyutu için 0.83, özyeterlik alt boyutu için 0.84, umut alt boyutu için 0.86, iyimserlik alt boyutu için 0.75 ve ölçeğin tamamı için 0.93 Cronbach alfa katsayıları elde edilmiştir.

Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği

Katılımcıların “Duygusal ihmal” düzeylerini ölçmek amacıyla Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği’nin alt boyutlarından sorular kullanılmıştır. Ölçek, Bernstein, Fink, Handelsman, Foote, Lovejoy, Wenzel ve Ruggiero (1995) tarafından geliştirilmiş; Türkçe uyarlaması ise Şar, Öztürk ve İkikardeş (2012) tarafından gerçekleştirilmiş olup toplam 28 sorudan oluşmaktadır. Ölçekteki duygusal ihmal boyutu "5, 7, 13, 18, 28" numaralı sorulardan oluşmaktadır. Ölçekte yer alan diğer boyutlar ise duygusal istismar, cinsel istismar, fiziksel istismar ve fiziksel ihmal boyutlarıdır. Bu ölçekte sadece duygusal ihmal boyutu kullanılmıştır. Ölçek “1 (hiçbir zaman)” ile “(5) çok sık” aralığında cevaplanmaktadır. Uyarlanan ölçeğin iç tutarlılığını gösteren Cronbach alfa değeri 0.93 duygusal ihmal alt boyutunun Cronbach alfa değeri ise 0.88 olarak bulunmuştur.

İş-Aile Çatışması Ölçeği

Araştırmada katılımcıların iş-aile çatışmasını ölçmek amacıyla Netemeyer, Boles ve Mcmurrian (1996) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Efeoğlu (2006) tarafından yapılmış olan “İş-Aile Yaşam Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek “İş-Aile Çatışması Ölçeği” beş, “Aile-İş Çatışması Ölçeği” beş, toplam 10 maddeden oluşmaktadır. Bu araştırmada ise beş sorudan oluşan iş-aile çatışması boyutu kullanılmıştır. Ölçekteki ifadeler 5’li likert (1-Hiç katılmıyorum; 5-Kesinlikle katılıyorum) şeklinde cevaplanmaktadır. Ölçeğin uyarlama çalışmasında elde edilen Cronbach alfa değerleri iş-aile çatışması için 0.83 ve aile-iş çatışması için 0.88 olarak bulunmuştur.

3.4. İşlem ve Analizler

Araştırmada toplanan veriler SPSS Statistics 26 ve IBM SPSS Amos 23 programları aracılığı ile analiz edilmiştir. İlk olarak katılımcıların kişisel bilgilerini belirlemek amacıyla frekans analizi yapılmıştır. Daha sonra ölçüm araçlarının güvenilirliklerini belirlemek amacıyla ölçeklerin Cronbach alpha katsayıları hesaplanmıştır. Ölçeklere ait boyutları doğrulamak amacıyla Amos programı aracılığı ile ölçeklere doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. Elde edilen boyutların birbirileri ile olan ilişkilerini tespit etmek amacıyla korelasyon analizi uygulanmış daha sonra araştırma hipotezlerinden aracılık modelini test etmek amacıyla SPSS PROCESS makro uzantısındaki aracılık analiz modeli kullanılmıştır (Hayes, 2017). Son olarak araştırma boyutları ile katılımcıların kişisel özelliklerini karşılaştırmak amacıyla varyans analizleri uygulanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Faktör Analizlerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında ölçeklerin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizleri (DFA) uygulanmıştır. Psikolojik Sermaye Ölçeği’ne uygulanan birinci düzey faktör analizi sonucunda [$CMIN(\chi^2)/DF = 1.981$; $GFI = .90$; $CFA = .92$; $NFI = .85$; $RMSEA = .06$] uyum iyiliği değerleri elde edilmiştir. Duygusal ihmal boyutu [$CMIN(\chi^2)/DF = 1,676$; $GFI = .98$; $CFA = .99$; $NFI = .99$; $RMSEA = .05$] şeklinde gerçekleşmiştir. İş Aile Çatışması Ölçeği’nin uyum değerleri [$CMIN(\chi^2)/DF = 1.194$; $GFI = .99$; $CFA = .99$; $NFI = .99$; $RMSEA = .06$] şeklinde gerçekleşmiştir. Elde edilen uyum

değerlerinin istenilen düzeyde olduğu görülmektedir. Ölçeklerin Cronbach alpha katsayıları ise Tablo 2'deki korelasyon tablosunda verilmiştir.

4.2. Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular

Araştırma boyutlarının birbirleri ile olan ilişkisini belirlemek amacıyla Pearson tekniği kullanılarak korelasyon analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2: Boyutlara Ait Korelasyon Katsayıları (n=233)

Boyutlar	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
(1) Duygusal İhmal	(.91)						
(2) İş-Aile Çatışması	.254**	(.89)					
(3) Umud	-.147**	-.128	(.70)				
(4) Özyeterlik	-.211**	-.088	.694**	(.80)			
(5) Psikolojik Dayanıklılık	-.133*	-.114	.710**	.652**	(.71)		
(6) İyimserlik	-.140**	-.267**	.577**	.453**	.573**	(.73)	
(7) Psikolojik Sermaye	-.195**	-.190**	.869**	.817**	.845**	.802**	(.90)

Parantez içinde verilen koyu italik katsayılar boyutların Cronbach alpha katsayılarıdır.

** = $p < .01$; * = $p < .05$

Tablo 2'de yer alan korelasyon bulguları incelendiğinde değişkenler arasında doğrusal ve anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre duygusal ihmal ile iş-aile çatışması ($r = .254$; $p < .01$) pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunurken umut ($r = -.147$; $p < .01$), özyeterlik ($r = -.211$; $p < .01$), psikolojik dayanıklılık ($r = -.133$; $p < .05$) ve psikolojik sermaye ($r = -.195$; $p < .01$) ile negatif yönlü ilişkiler bulunmuştur. Bu bulgulara göre duygusal ihmalin artması psikolojik sermayeyi ve ayrı ayrı tüm boyutlarını azaltırken, iş aile çatışmasını artırmaktadır.

İş-aile çatışması ile araştırma boyutları arasındaki ilişkiler incelendiğinde iş-aile çatışması ile psikolojik sermaye arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur ($r = -.190$; $p < .01$). Ayrıca iş-aile çatışması ile psikolojik sermayenin alt boyutlarından iyimserliğinde negatif yönlü ilişkisinin olduğu görülürken ($r = -.267$; $p < .01$), umut, özyeterlik ve psikolojik dayanıklılık ile anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($p > .05$). Bu sonuçlara göre bireylerin psikolojik sermayelerinin artması iş-aile çatışmasını azaltmaktadır.

Psikolojik sermaye ve psikolojik sermayenin alt boyutlarının da birbirleriyle pozitif yönlü anlamlı ilişkilerinin olduğu görülmektedir. Bu ilişkiler umut ile özyeterlik ($r = .694$; $p < .01$), umut ile psikolojik dayanıklılık ($r = .710$; $p < .01$), umut ile iyimserlik ($r = .577$; $p < .01$), umut ile psikolojik sermaye ($r = .869$; $p < .01$), psikolojik dayanıklılık ile iyimserlik ($r = .573$; $p < .01$), psikolojik dayanıklılık ile psikolojik sermaye ($r = .845$; $p < .01$), iyimserlik ile psikolojik sermaye ($r = .802$; $p < .01$), özyeterlik ile psikolojik dayanıklılık ($r = .652$; $p < .01$), özyeterlik ile iyimserlik ($r = .453$; $p < .01$), özyeterlik ile psikolojik sermaye ($r = .817$; $p < .01$) şeklindedir. Korelasyon analizi sonucunda H_1 , H_2 ve H_3 hipotezleri desteklenmiştir.

H_1 = Duygusal ihmal ile psikolojik sermaye arasında negatif yönlü ilişki vardır.

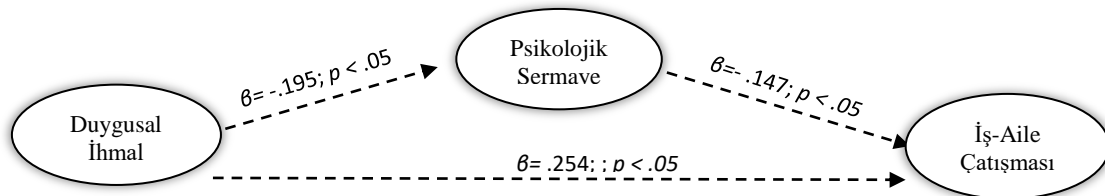
H_2 = Duygusal ihmal ile iş-aile çatışması arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır.

H_3 = Psikolojik Sermaye ile İş-Aile Çatışması arasında negatif yönlü bir ilişki vardır.

4.3. Aracı Değişken Analizine Yönelik Bulgular

Korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda araştırmaya ait diğer hipotezlerini test etmek amacıyla aracılık modeli kurulmuştur. Aracılık etki analizinin testinde Bootstrap yöntemi uygulanmıştır. Bootstrap yöntemi aracılık analizlerinde güvenilirliği yüksek, çağdaş bir analiz yaklaşımıdır (Gürbüz, 2018).

Şekil 1: Aracılık Etki Analizi Modeli

Doğrudan Etki, $\beta = .225$; Dolaylı Etki, $\beta = .029$

%95 GA (LLCI = .006; ULCI = .057)

Duygusal ihmal ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkide psikolojik sermaye boyutunun aracılık etkisini belirlemek amacıyla oluşturulan model Şekil 1’de verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre duygusal ihmal ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkiye psikolojik sermayenin aracılık etkisinin olduğu görülmektedir ($\beta = .029$; $p > .05$; $LLCI = .006$; $ULCI = .057$). Bir diğer ifadeyle kadın çalışanların çocuklukta duygusal ihmal yaşamaları psikolojik sermayelerini olumsuz etkilediğinden iş-aile çatışması yaşamalarına neden olmaktadır.

4.4. Araştırma Boyutlarının Katılımcıların Betimleyici Özellikleri İle Karşılaştırılması

Araştırmada katılımcılara ait betimleyici özelliklerinin araştırma boyutlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla üzerinde etkisi T-testi ve Anova testleri yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda sadece istatistiksel olarak anlamlı tespit edilen bulgular verilmiştir.

Tablo 3: Katılımcıların Medeni Durumu ile İş-Aile Çatışmasının Karşılaştırma Sonuçları

Boyutlar	Medeni Durum	N	\bar{X}	Ss	t	p
İş-Aile Çatışması	Bekar	99	3.37	1.16	3.164	.01
	Evli	132	2.89	1.14		

Katılımcıların medeni durumları ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkiyi test etmek amacıyla uygulanan varyans analizi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre medeni durumu bekâr olan katılımcıların iş-aile çatışma düzeyleri evli olan katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur ($p < .05$). Bir diğer ifadeyle bekâr kadın çalışanların, evli kadın çalışanlardan daha fazla iş-aile çatışması yaşadığı görülmektedir.

Tablo 4: Katılımcıların Sektörü ile İş-Aile Çatışmasının Karşılaştırma Sonuçları

Boyutlar	Sektör	N	\bar{X}	Ss	t	p
İş-Aile Çatışması	Kamu	79	2.85	1.23	-2.331	.02
	Özel	152	3.23	1.12		

Katılımcıların çalıştıkları sektör ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkiyi test etmek amacıyla uygulanan varyans analizi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre özel sektörde çalışan katılımcıların iş-aile çatışma düzeyleri kamu sektöründe çalışan katılımcılara göre daha yüksek bulunmuştur ($p < .05$). Bir diğer ifadeyle özel sektörde çalışan kadınların, kamu sektöründe çalışan kadınlardan daha fazla iş-aile çatışması yaşadığı görülmektedir.

Tablo 5: Katılımcıların Çalışma Süresi ile İş-Aile Çatışmasının Karşılaştırma Sonuçları

Boyutlar	Çalışma Süresi	N	\bar{X}	Ss	F	P	Post-hoc
İş-Aile Çatışması	1 yıl - 5 yıl	78	3.14	1.14	4.434	.01	1>2
	6 yıl - 15yıl	91	2.98	1.18			1>3
	16 yıl ve üstü	62	2.88	1.13			

Katılımcıların çalışma süreleri ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkiyi test etmek amacıyla uygulanan varyans analizi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre çalışma süresi “1 yıl - 5 yıl” olan katılımcıların iş-aile çatışması düzeylerinin çalışma süreleri “6 yıl - 15 yıl” ve “16 yıl - üstü” olan katılımcılara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p < .05$). Bu sonuç kadın çalışanların çalışma hayatında buldukları sürelerin artmasının iş-aile çatışmasını azalttığını göstermektedir. Bu sonuçlara göre H_4 hipotezi desteklenmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu araştırmada kadın çalışanların çocukluk çağı travmalarından duygusal ihmalin bugünkü psikolojik sermayeleri ve yaşadıkları iş-aile çatışması üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde duygusal ihmalin ile psikolojik sermayeyi ve iş-aile çatışmasını üzerinde olumsuz etkisinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca duygusal ihmalin psikolojik sermayenin alt boyutları (umut, özyeterlik, psikolojik dayanıklılık ve iyimserlik) üzerinde de olumsuz etkileri bulunmuştur. Bu sonuç beklenen bir sonuçtur. Çünkü duygusal ihmal gibi çocukluk çağı travma anıları bireyleri psikolojik olarak sadece çocukluk ve ergenlik döneminde değil aynı zamanda yetişkinlik döneminde etkilemektedir (Mullen, Martin, Anderson, Romans ve Herbison, 1996). Bu travmalar bireylerde düşük benlik saygısı, kariyer sorunları, evlilik sorunları, mutsuzluk, yalnızlık, depresyon gibi birçok psikolojik sorunlara yol açmaktadır. Bu sebeple kadınların çocukluk dönemlerindeki duygusal ihmal yaşantılarının bugün ki psikolojik sermayelerini olumsuz etkilemesi ve dolayısıyla da iş-aile çatışmaları da artırması beklenen bir sonuçtur. Alanyazın incelendiğinde diğer araştırma bulguları da mevcut araştırma bulgularını desteklemektedir. Iwaniec (2006) tarafından farklı meslek gruplarından

kişilere yaptığı araştırmada duygusal ihmal ve istismar anıları olan bireylerin akademik başarısızlık, mutsuzluk, içsel karmaşa, stres ve kaygı gibi sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Zhang, Li, Fan, Tang ve Zhang (2020) tarafından Çin’de yapılan araştırmada çocukluk çağı travmalarının bireylerin psikolojik sermayelerini negatif yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. Benzer şekilde Yang, Yang ve Qu (2022) tarafından yapılan araştırmada da çocuklukta yaşanan kötü anılar ile bireylerin psikolojik sermayeleri arasında negatif yönlü ilişkiler bulunmuştur.

Duygusal ihmal ile psikolojik sermaye boyutları arasındaki ilişkilerini ele alan çalışmalar incelendiğinde Özsoy ve Çelikkaleli (2021) tarafından yapılan araştırmada çocukluk çağındaki ihmal olayları ile psikolojik sağlık (dayanıklılık) arasında negatif yönlü ilişki bulunduğu görülmektedir. Cunningham ve Renk (2018) tarafından Amerika’da çocuk sahibi olan kadınlar üzerine yürütülen araştırmada kadınların çocukluk dönemi duygusal ihmal yaşantılarının özyeterliklerini negatif yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. Muñoz ve Hanks (2021) da yaptıkları araştırmada çocukluk döneminde yaşanan duygusal ihmalin bireylerin umut düzeylerini olumsuz etkilediğini bulmuşlardır.

Chen vd. (2021) tarafından Amerika’da yetişkin bireyler üzerine yapılan araştırmada çocuklukta yaşanan duygusal ihmalin bireylerin iyimserlik düzeyleri üzerinde negatif yönlü etkisinin olduğu bulunmuştur. Tüm bu değerlendirmelerle birlikte mevcut araştırma sonuçlarının geçmiş araştırma sonuçlarıyla ve teorik yaklaşımlarla desteklendiği görülmektedir.

Araştırma sonuçlarından duygusal ihmal ile iş-aile çatışması arasındaki ilişki incelendiğinde kadınların çocukluk döneminde yaşadıkları duygusal ihmalin bugün ki iş-aile çatışmalarını artırdığı görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde duygusal ihmal ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkisinin incelendiği herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak konu ile ilgili benzer araştırmalar mevcuttur. French, Drummond ve Storey (2022) tarafından Amerika’da yapılan araştırmada çocuklukta yaşanan kötü muamelenin iş-aile çatışmasına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Daha öncede belirtildiği gibi çocuklukta yaşanan duygusal ihmalin boşanma, aile içi problemler ve kariyer sorunları ile ilişkili olması mevcut araştırma bulgularıyla örtüşmektedir.

Psikolojik sermaye ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkiye yönelik bulgular değerlendirildiğinde ise kadınların psikolojik sermayelerinin iş-aile çatışması üzerinde negatif yönlü etkisinin olduğunu göstermektedir. Konu ile ilgili araştırmalar incelendiğinde mevcut araştırma bulgusunu destekleyen sonuçların olduğu görülmektedir. Demir (2019) tarafından öğretmenler üzerine yapılan araştırmada psikolojik sermayenin iş-aile çatışmasını azalttığı bulunmuştur. Dewi, Artiawati ve Parung (2020) tarafından yürütülen araştırmada da psikolojik sermayenin iş-aile çatışmasını azalttığı bulunmuştur. Ayrıca bu araştırmada psikolojik sermayenin alt boyutlarından sadece dayanıklılığın iş-aile çatışmasını azalttığı bulunurken diğer boyutlarla herhangi anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Mevcut araştırmada da psikolojik sermayenin alt boyutları ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkiler incelendiğinde sadece iyimserlik boyutu ile iş-aile çatışması arasında negatif yönlü ilişkinin olduğu görülmektedir. Geçmiş araştırma ve mevcut araştırma bulguları incelendiğinde psikolojik sermayenin iş-aile çatışmasını azalttığı görülmektedir. Ancak bu etkinin tüm boyutlarda olmadığı görülmektedir.

Araştırmada test edilen aracılık modelinin sonuçları değerlendirdiğinde ise duygusal ihmal ile iş-aile çatışması arasındaki ilişkiye psikolojik sermayenin aracılık etkisinin anlamlı olduğu görülmektedir. Araştırmada elde edilen bulgu kadın çalışanların çocukluk dönemlerinde aileleri tarafından duygusal anlamda ihmal edilmelerinin psikolojik sermayelerini azalttığından iş-aile çatışması yaşadıklarını ifade etmektedir. Duygusal ihmalin çok yönlü etkilerinin olması ve psikolojik sermayenin duygusal ihmal olaylarından etkilenen “ özyeterlik, dayanıklılık, umut ve iyimserlik” gibi bileşenlerden oluşması elde edilen modelin temek gerekçesidir. Konu ile ilgili yapılmış araştırmalar incelendiğinde aynı modelin yer aldığı araştırmalara rastlanmamıştır. Ancak konu ile ilgili benzer modellere ulaşılmıştır. Zhang vd. (2020) tarafından yapılan araştırmada çocukluk çağı travmaları ile aleksitimi arasındaki ilişkiye psikolojik sermayenin aracılık ettiği bulunmuştur. Yani çocukluk çoğu travmaları bireylerin psikolojik sermayelerini olumsuz etkilediği için aleksimiti yaşamalarına neden olmaktadır. Mevcut araştırmada da duygusal ihmal olayları, psikolojik sermaye aracılığı ile kadın çalışanların iş-aile çatışması yaşamalarına neden olmaktadır.

Son olarak iş aile çatışması ile demografik faktörlerin karşılaştırma sonuçları incelendiğinde özel sektörde çalışan kadınların, kamu sektöründe çalışan kadınlara oranla daha fazla iş-aile çatışması yaşadıkları görülmektedir. Elde edilen bulgunun nedeni özel sektördeki çalışma saatlerinin uzunluğu ve yoğun çalışma temposu ile ilgili olabilir (Çetinceli ve Çarıkçı, 2020). Ayrıca araştırmada çalışma hayatında bulunma sürelerinin artmasının iş-aile çatışmasını azalttığı bulunmuştur. Kadınların çalışma

hayatından elde edecekleri tecrübelerle iş-aile yaşam dengesini daha iyi kurabilecek olmaları bu bulgunun altında yatan neden olabilir. Araştırmanın ilginç bir bulgusu ise bekâr kadın çalışanların, evli kadın çalışanlara göre daha fazla iş-aile çatışması yaşamalarıdır. Evli kadınların çocuk bakımı gibi ek yüklerinin olması iş-aile çatışma düzeylerinin bekâr kadınlara oranla daha yüksek olması beklenir. Araştırmada edilen bulgunun beklenenin aksine gerçekleşmesi örneklemdaki bekâr kadın çalışanların yaş ortalamalarının küçük olmasından kaynaklı olabilir. Çünkü çalışma hayatındaki geçirilen sürenin artması iş-aile çatışmasını azaltan bir faktör olarak bulunmuştur. Bazı araştırmalarda da yaş ile iş aile çatışması arasında negatif yönlü ilişkilerin bulunması bu yorumla örtüşmektedir. O halde örneklemdaki bekâr kadınların çalışma hayatındaki deneyimlerinin düşük olması iş-aile çatışması yaşamalarının örtük sebebi olabilir.

6. SONUÇ

Bu araştırmanın temel amacı kadın çalışanların yaşadıkları iş-aile çatışmasının nedenlerini belirlemeye yönelik özgün bir model ortaya koymaktır. Yapılan analizler sonucunda kadın çalışanların iş-aile çatışması yaşamalarının nedeninin çocukluk yaşantıları ile ilgili olduğu bulunmuştur. Çocukluk döneminde aileden duygusal anlamda sevgi ve yakınlık görmeyen bireylerin psikolojik olarak olumsuz etkilendiği ve bu olumsuz etkinin de iş-aile çatışmasına neden olduğu görülmektedir. Literatür incelendiğinde geçmiş araştırmalarda böyle bir modele rastlanmamıştır. Bu yönüyle de araştırmanın özgün olduğu düşünülmektedir. Tüm bu değerlendirmeler sonucunda ekonomik anlamda kalkınmış bir ülkede refah içinde yaşayan bir toplum için gerekli olan yetenekli, başarılı ve mutlu insan kaynağının yetişmesinin yolu çocuklara verilen sevgiden ve değerden geçmektedir. Tartışma ve sonuç bağlamında araştırmacılara ve uygulamacılara bazı öneriler sunulmaktadır. Bu araştırma çocukluk çağı travmalarından sadece duygusal ihmali kapsamaktadır. Yeni yapılacak araştırmalarda duygusal ihmal dışında duygusal istismar, cinsel istismar, fiziksel istismar ve fiziksel ihmal konuları da araştırma kapsamında incelenebilir. Ayrıca araştırma sadece beyaz yakalı çalışan kadınları kapsamaktadır. Bu sebeple araştırmada kapsamında elde edilen model mavi yakalı kadın çalışanlar örnekleminde de test edilebilir.

KAYNAKÇA

- Ba-Saddik, A. S. ve Hattab, A. S. (2012). Emotional abuse towards children by schoolteachers in Aden Governorate, Yemen: A cross-sectional study. *BMC public health*, 12(1), 1-8.
- Bernstein, D. P., Fink, L., Handelsman, L., Foote, J., Lovejoy, M., Wenzel, K... ve Ruggiero, J. (1995). Initial reliability and validity of a new retrospective measure of child abuse and neglect: Reply. *The American Journal of Psychiatry*, 152(10), 1535-1537.
- Burgess, R. L. ve Conger, R. D. (1978). Family interaction in abusive, neglectful, and normal families. *Child development*, 1163-1173.
- Carlson, D., Kacmar, K.M. ve Williams, L.J. (2000). Construction and initial validation of a multidimensional measure of work-family conflict. *Journal of Vocational Behavior*, 56, 249-276.
- Chen, J., Christ, N. M., Shih, C. H., Xie, H., Grider, S. R., Lewis, C... ve Wang, X. (2021). Dispositional optimism mediates relations between childhood maltreatment and PTSD symptom severity among trauma-exposed adults. *Child Abuse ve Neglect*, 115, 105023.
- Cunningham, A. ve Renk, K. (2018). Parenting in the context of childhood trauma: Self-efficacy as a mediator between attributions and parenting competence. *Journal of Child and Family Studies*, 27(3), 895-906.
- Çetin, F. ve Basım, H.N. (2012). Örgütsel psikolojik sermaye: bir ölçek uyarlama çalışması. *Amme İdaresi Dergisi*, 45(1), 121- 137.
- Çetinceli, K. ve Çarıkçı, İ. H. (2020). İş-Aile Çatışması Neden Ve Sonuçları: Kuramsal Bir Değerlendirme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (37), 174-192.
- Demir, S. (2019). Psikolojik Sermaye ve İş-Aile Yaşam Çatışması İlişkilerinin İncelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 13(19), 557-576.

- Dewi, R., Artiawati, A. ve Parung, J. (2020). The Role of Psychological Capital in predicting Work-Family Conflict. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 530, 167-173.
- Efeoğlu, İ. F. (2006) *İş-Aile Yaşam Çatışmasının İş Stresi, İş Doyumu ve Örgütsel Bağlılık Üzerindeki Etkileri: İlaç Sektöründe Bir Araştırma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- French, K. A., Drummond, L. ve Storey, R. (2022). Childhood psychological maltreatment and work-family conflict throughout adulthood: A test of self-concept and social mechanisms. *Journal of occupational health psychology*, 27(3), 267–285.
- Gauthier, L., Stollak, G., Messe, L. ve Aronoff, J. (1996). Recall of childhood neglect and physical abuse as differential predictors of current psychological functioning. *Child Abuse ve Neglect*, 20, 549–559.
- Gesinde, A. M. ve Sanu, O. J. (2013). Determinants of teachers' psychological abuse among secondary school students in Nigeria. *European Scientific Journal*, 9(23), 74-85.
- Greenhaus, J. H. ve Beutell, N. J. (1985). Sources of conflict between work and family roles. *Academy of Management Review*, 10(1), 76–88.
- Greenhaus, J.H., Parasuraman, S., Granrose, C.S., Rabinowitz, S. ve Beutell, N.J. (1989). Sources of work family conflict among two career couples. *Journal of Vocational Behavior*, 34, 133–153.
- Gürbüz, S. (2018). *AMOS ile yapısal eşitlik modellemesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Hayes, A. F. (2017). Introduction to Mediation, Moderation, and Conditional Process Analysis: A Regression-Based Approach. *Guilford Publications, New York*.
- Iwaniec, D. (2006). *The emotionally abused and neglected child: Identification, assessment and intervention: A practice handbook*. John Wiley & Sons.
- Kampen, J. (2015). Emotional Neglect and Child Development. In *Emotional Abuse and Neglect in the Workplace* (pp. 45-65). Palgrave Macmillan, London.
- Khalid, U. (2017). Work Family Conflict/Family Work Conflict-A Study Of Gender And Family Systems. *Pakistan Business Review*, 19(2), 481-498.
- Kinnunen, U., & Mauno, S. (2008). Work-family conflict in individuals' lives: Prevalence, antecedents, and outcomes. In K. Näswall, J. Hellgren, & M. Sverke (Eds.), *The individual in the changing working life* (pp. 126–146). Cambridge University Press.
- Korkmazer, F., Ekingen, E., & Yıldız, A. (2016). Psikolojik sermayenin çalışan performansına etkisi: Sağlık çalışanları üzerinde bir araştırma. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 19(3).
- Luthans, F., Youssef, C. M. ve Avolio, B. J. (2007). Psychological capital: Developing the human competitive edge *Vol. 198*. Oxford: Oxford university press.
- Luthans, F., Avolio, B.J., Avey, J.B. & Norman, S.M. (2007). Psychological capital: Measurement and relationship with performance and job satisfaction. *Personnel Psychology*, 60, 3, 541–572.
- Luthans, F. ve Youssef, C. M. (2004). Human, social, and now positive psychological capital management: investing in people for competitive advantage. *Organizational Dynamics*, 33(2), 143–160.
- Mullen, P. E., Martin, J. L., Anderson, J. C., Romans, S. E., & Herbison, G. P. (1996). The long-term impact of the physical, emotional, and sexual abuse of children: A community study. *Child abuse & neglect*, 20(1), 7-21.
- Muñoz, R. T. ve Hanks, H. (2021). A structural model of adverse childhood experiences as antecedents of rumination leading to lower hope. *Journal of interpersonal violence*, 36(19-20), 9790-9807.
- Netemeyer, R.G., Boles, J.S. ve Mcmurrian, R. (1996) Development and validation of workfamily conflict and family-work conflict scales. *Journal of Applied Psychology*, 81(4), 400–410.

- Özsoy, G. ve Çelikkaleli, Ö. (2021). Çocukluk dönemi ihmal ve istismar yaşantısının psikolojik sağlamlık üzerindeki etkisinde ebeveyn duygusal erişilebilirliğinin aracılık rolü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 312-333.
- Peterson, S. J., Luthans, F., Avolio, B. J., Walumbwa, F. O. ve Zhang, Z. (2011). Psychological capital and employee performance: A latent growth modeling approach. *Personnel Psychology*, 64(2), 427-450.
- Rahim, M. A. (2017). *Managing conflict in organizations*. Routledge.
- Rees, C. (2008). The influence of emotional neglect on development. *Paediatrics and Child Health*, 18(12), 527-534.
- Rosenthal, K. (1987). Rituals of undoing in abused and neglected children. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 4(3), 78-88.
- Tedeschi, J. T., Schlenker, B. R., & Bonoma, T. V. (1973). *Conflict, power & games: The experimental study of interpersonal relations*. Aldine Publishing Company, Chicago.
- Sar, V., Öztürk, E. ve İcikardes, E. (2012). Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasının geçerlilik ve güvenilirliği. *Türkiye Klinikleri. Tıp Bilimleri Dergisi*, 32(4), 1054.
- Smith, M. ve Fong, R. (2004). *Children of neglect: When no one cares*. Routledge.
- Wang, Y. ve Peng, J. (2017). Work-family conflict and depression in Chinese professional women: The mediating roles of job satisfaction and life satisfaction. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 15(2), 394-406.
- Wark, M. J., Kruczek, T. ve Boley, A. (2003). Emotional neglect and family structure: impact on student functioning. *Child abuse ve neglect*, 27(9), 1033-1043.
- Yang, Y., Yang, Z. ve Qu, W. (2022). Childhood maltreatment and prosocial behavior: Roles of social support and psychological capital. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 50(1), 1-14.
- Youssef-Morgan, C. M. ve Luthans, F. (2013). Psychological capital theory: Toward a positive holistic model. In *Advances in positive organizational psychology*. Emerald Group Publishing Limited. Bingley, 145-166.
- Zhang, C. H., Li, G., Fan, Z. Y., Tang, X. J. ve Zhang, F. (2020). Psychological capital mediating the relationship between childhood trauma and alexithymia in Chinese medical students: a cross-sectional study. *Psychology research and behavior management*, 13, 1343.